

**Poročilo o poskusnem
preverjanju znanja
v 3. razredu osnovne šole
v šolskem letu 2020/2021**

ric

Državni izpitni center

Državni izpitni center
2021

Poročilo o poskusnem preverjanju znanja
v 3. razredu osnovne šole v šolskem letu 2020/2021

Avtorica: *Erika Vitez*

Izdal: *Državni izpitni center*

Računalniški prelom: *Jana Lavtar*

KAZALO

1	Uvod.....	1
2	Priprava gradiva za poskusno preverjanje.....	1
3	Izvedba poskusnega preverjanja.....	2
	3.1 Prijava šol in izbor vzorca šol	2
	3.2 Dostava gradiva	2
	3.3 Priprava in potek poskusnega preverjanja.....	3
4	Vrednotenje preizkusov poskusnega preverjanja znanja.....	3
	4.1 Moderacija navodil za vrednotenje	3
	4.2 Vrednotenje preizkusov	3
	4.3 Dvojno vrednotenje	4
5	Analiza dosežkov	4
6	Zaključek	4

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Število prijavljenih šol in učencev po letih.....	2
--	---

1 Uvod

V šolskem letu 2020/2021 smo na pobudo Državne komisije za vodenje nacionalnega preverjanja znanja (v nadaljevanju DK za vodenje NPZ) in ob podpori Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (v nadaljevanju MIZŠ) ponovno izvedli poskusno preverjanje znanja v 3. razredu. S poskusom smo želeli vnovič preveriti doseganje ciljev in standardov znanja ter dodatno ugotoviti stopnjo znanja pri nalogah na višji taksonomski ravni, preveriti znanje učencev¹ pri reševanju nalog ob umetnostnem besedilu pri preizkusu znanja iz slovenščine, analizirati kakovost vrednotenja preizkusov in podati povratno informacijo o kakovosti vrednotenja. V poročilu smo pripravili pregled postopkov in opis posebnosti med izvedbo poskusnega preverjanja.

2 Priprava gradiva za poskusno preverjanje

Konzulenti, ki jih vodi predsednik predmetne komisije za posamezni predmet, so v skladu z *Rokovnikom izvedbe poskusnega preverjanja znanja v 3. razredu v šolskem letu 2020/2021* pripravili gradivo za poskusno preverjanje znanja v 3. razredu iz matematike, slovenščine, italijanščine in madžarščine. Predmetno komisijo (v nadaljevanju PK) sestavljajo predsednik in trije konzulenti, ki so učitelji razrednega pouka.

Naloge, ki so jih pripravile PK, je Državni izpitni center (v nadaljevanju Ric) oblikoval v končne preizkuse znanja, pripravljene za tisk. V procesu oblikovanja je bila zaradi vnosa strokovnih in lektorskih popravkov ter slikovnega gradiva potrebna vrsta pregledov, s katerimi so bile odpravljene morebitne napake. Postopek je potekal s sodelovanjem strokovnega delavca Rica, predsednika PK in zunanjih pregledovalcev gradiva. Poskusno preverjanje je potekalo tudi na osnovnih šolah z italijanskim učnim jezikom in na dvojezičnih osnovnih šolah, zato je bilo gradivo iz matematike ustrezno prevedeno v italijanski in madžarski jezik. Za učence s posebnimi potrebami preizkusi niso bili prilagojeni. Šola je lahko sama prilagodila izvedbo pisanja (podaljšan čas pisanja, prekinitev pisanja po potrebi, pisanje v posebnem prostoru, ...) za tiste učence, ki imajo odločbo o usmeritvi in s tem prilagojeno izvajanje preverjanja in ocenjevanja znanja pri pouku.

Za poskusno preverjanje znanja v 3. razredu smo natisnili 5715 izvodov preizkusov iz matematike, 5616 preizkusov iz slovenščine, 82 preizkusov iz italijanščine in 17 preizkusov iz madžarščine.

---

¹ Moška slovnična oblika je uporabljena enakovredno za oba spola.

3 Izvedba poskusnega preverjanja

3.1 Prijava šol in izbor vzorca šol

V oktobru je MIZŠ poslalo vabilo osnovnim šolam k ponovnemu poskusnemu preverjanju znanja v 3. razredu. Sodelovanje v poskusnem preverjanju je bilo prostovoljno. Šole, ki so se odločile za sodelovanje, so morale na preverjanje prijaviti vse učence 3. razreda, učenci pa so opravljali preizkus pri obeh predmetih (matematiki in učnem jeziku).

Prijave so potekale do sredine novembra prek spletne strani eRic. Ko so se prijave končale, je Ric določil vzorčne šole. Šole, izbrane v vzorec, so morale preverjanje znanja opraviti po vnaprej določenem rokovanju in v skladu z *Navodili za izvedbo poskusnega preverjanja znanja v 3. razredu*, Ric pa je po koncu poskusnega preverjanja za vzorčne šole pripravil analizo dosežkov učencev in jo poslal osnovnim šolam.

Na poskusno preverjanje znanja v 3. razredu se je prijavilo 142 šol, s 5715 učenci. V letošnjem šolskem letu je sodelovalo 236 učencev več kot v šolskem letu 2018/2019, ko je bilo poskusno preverjanje nazadnje izvedeno (v šolskem letu 2019/2020 je bilo odpovedano zaradi epidemije). Ric je vse prijavljene šole izbral za vzorčne šole, saj smo s tem zagotovili statistično primerno velik vzorec. Zaradi opravičljivih razlogov pa je naknadno 1 šola izstopila iz vzorca.

Za primerjavo po letih je priložena tabela s številom prijavljenih šol in učencev.

Preglednica 1: Število prijavljenih šol in učencev po letih

Šolsko leto	Število prijavljenih šol	Število prijavljenih učencev
2020/2021	142	5715
2019/2020	/	/
2018/2019	131	5479
2017/2018	111	4418

3.2 Dostava gradiva

Gradivo za poskusno preverjanje znanja so uslužbenci Pošte Slovenije na šole dostavili teden dni pred izvedbo. Podružnične šole so gradivo prejele na matični šoli. Šole so potrdile ustreznost prejetega gradiva oziroma sporočile reklamacije. Nekaj napak smo zabeležili pri številu dostavljenih preizkusov in šifer ter obrazcev za točkovanje za slovenščino. Sporočene reklamacije smo odpravili v nekaj dneh.

Na dan dostave gradiva so bile na spletni strani eRic objavljene tudi naslovnice preizkusov. Z naslovnice so učitelji lahko razbrali, katere pripomočke potrebujejo učenci pri preverjanju, in se seznanili s kratkimi navodili, namenjenimi učencu pred začetkom reševanja preizkusa.

3.3 Priprava in potek poskusnega preverjanja

Pred izvedbo poskusnega preverjanja so se morale šole seznaniti z *Navodili za izvedbo poskusnega preverjanja znanja v 3. razredu*, v katerih sta podrobno opisana priprava na izvedbo in potek poskusnega preverjanja.

Šole so morale na šifre, ki jih je pripravil Ric, napisati ime in priimek učencev, ki so opravljali preverjanje, saj Ric nima zakonske podlage za zbiranje osebnih podatkov o učencih 3. razreda in zato ni mogel vnaprej pripraviti šifer z imeni in priimki. Šola je morala učence seznaniti z dovoljenimi pripomočki, ki so jih lahko uporabljali pri pisanju. Prav tako se je morala šola pripraviti na prilagojeno izvedbo preverjanja za učence s posebnimi potrebami (pisanje v posebnem prostoru, ...).

Razredni učitelj je gradivo prevzel pred začetkom pouka na dan pisanja, preverjanje pa je izvedel med poukom. Za izvedbo je potreboval 60 minut, učenci pa so imeli za pisanje na voljo 45 minut.

Med pisanjem preizkusov nismo zaznali težav.

4 Vrednotenje preizkusov poskusnega preverjanja znanja

4.1 Moderacija navodil za vrednotenje

Dan po pisanju poskusnega preverjanja pri posameznem predmetu so uslužbenci Pošte Slovenije na vzorčnih šolah pobirali vzorec rešenih preizkusov, ki sta jih PK in Ric potrebovala za izvedbo moderacije. Učitelji so po pisanju v šoli fotokopirali rešene preizkuse četrtega učenca in četrte učenke ter zadnjega učenca in zadnje učenke po abecednem vrstnem redu vsakega oddelka (za matematiko in slovenščino). V oddelkih, ki so imeli manj kot pet učencev, so učitelji fotokopirali preizkus zadnjega učenca in zadnje učenke po abecednem vrstnem redu. Pri fotokopiranju so morali učitelji prekriti ime in priimek učenca, saj Ric nima zakonske podlage za zbiranje podatkov o učencih 3. razreda. Ric je tako prejel okoli 1000 rešenih preizkusov za matematiko in okoli 1000 rešenih preizkusov za slovenščino. Z izbranim vzorcem rešenih preizkusov je po nekaj dneh pisanja potekala moderacija. Na moderaciji so sodelovali konzultanti in predsednik posamezne PK ter strokovni delavec Rica. Osnovne šole z italijanskim učnim jezikom in dvojezične osnovne šole niso pošiljale vzorca fotokopiranih preizkusov znanja na Ric. Za italijanščino je bila moderacija izvedena pred vrednotenjem samim, moderacija za madžarščino pa je bila izvedena na daljavo, na podlagi vzorca fotokopiranih rešenih preizkusov, ki so jih konzulentke prevzele na šoli.

4.2 Vrednotenje preizkusov

Vrednotenje preizkusov poskusnega preverjanja v 3. razredu je potekalo na klasičen način. To pomeni, da učitelji preizkusov niso vrednotili elektronsko, ampak so popravne znake in doseženo število točk zapisovali v preizkus. Nato so izpolnili še obrazec za točkovanje. Preizkuse poskusnega preverjanja so vrednotili učitelji šole, ki izpolnjujejo pogoje za poučevanje na razredni stopnji. Določil jih je ravnatelj, učiteljev pa ni bilo treba prijavljati prek eRic-a. Pri vrednotenju so morali učitelji upoštevati *Moderirana navodila za vrednotenje* in navodila za izpolnjevanje obrazca za točkovanje, ki so bila poleg preizkusa na dan začetka vrednotenja objavljena na spletni strani eRic.

Vrednotenje preizkusov posameznega predmeta je potekalo več dni, le pri italijanščini sta bila moderacija in vrednotenje izvedena na isti dan.

Ocenjevalcem je bila v času vrednotenja na voljo pomoč konzulentov in predsednika komisije.

4.3 Dvojno vrednotenje

S ponovnim poskusnim preverjanjem znanja v 3. razredu smo med drugim želeli analizirati kakovost vrednotenja in podati povratne informacije o kakovosti vrednotenja. Konzulenti in predsednika PK za matematiko in slovenščino so zato nekaj več kot 300 naključno izbranih preizkusov ponovno ovrednotili. Na Ricu smo pripravili statistične analize razhajanj pri vrednotenju učiteljev in PK. Vsebinske analize so predstavljene v poročilih PK.

Preizkusi znanja osnovnih šol z italijanskim učnim jezikom in dvojezičnih osnovnih šol niso bili ponovno ovrednoteni.

5 Analiza dosežkov

Po končanem vrednotenju so vzorčne osnovne šole poslale vse izpolnjene obrazce za točkovanje na Ric. Obrazce smo optično odčitali in tako zbrali podatke o dosežkih učencev na poskusnem preverjanju. Ric je za šole pripravil osnovne statistične podatke za vse v poskus izbrane šole in za učence posamezne šole. Podatke smo objavili na spletni strani eRic.

Do septembra 2021 so konzulenti in predsedniki PK pripravili vsebinske analize nalog in dosežkov učencev šol, ki so sodelovale v preverjanju.

Dokumente s statističnimi podatki o dosežkih vseh sodelujočih učencev na poskusnem preverjanju in vsebinske analize smo objavili na splošni spletni strani Rica, dosežke učencev posamezne šole pa na spletni strani eRic.

6 Zaključek

Ugotovitve ponovnega poskusnega preverjanja znanja in analize dosežkov bodo podlaga za nadaljnje razmišljanje o ustreznosti preizkusov in posameznih nalog za zunanje preverjanje ob koncu 3. razreda.

Ocenjujemo, da je bila ponovna izvedba poskusnega preverjanja uspešna. K temu so v veliki meri pripomogli predsedniki in konzulenti PK, ki jim je z ustvarjalnim in visoko strokovnim delom uspelo pripraviti kakovostno gradivo za izvedbo poskusa ter vsebinske analize dosežkov in nalog. Prav tako so k uspešni izvedbi veliko pripomogli strokovni delavci šol, prijavljenih na poskusno preverjanje, ki so izkazali visoko stopnjo sodelovanja in prilagajanja novim situacijam.

Ric se vsem sodelujočim zahvaljuje za uspešno in strokovno opravljeno delo.